

Підтримку надає:

Федеральне міністерство
продовольства і
сільського господарства

на підставі рішення
Німецького Бундестагу

Німецько-український
агрополітичний діалог

Агрополітичний звіт

APD/APB/23/2022

Статистика сільського господарства України – сучасний стан і перспективи розвитку в контексті європейської інтеграції

Олег Прокопенко

Київ, листопад 2022 року

Виконавці

Оперативний партнер

Генеральний уповноважений BMEL
Офіс Берлін

Про проєкт «Німецько-український агрополітичний діалог» (АПД)

Проєкт «Німецько-український агрополітичний діалог (АПД)» реалізується за підтримки Федеральним Міністерством продовольства та сільського господарства (BMEL) з 2006 року і наразі до 2024 року та за його замовленням через виконавця ТОВ ГФА Консалтинг Груп, а також робоче співтовариство, яке складається з ТОВ ІАК Аграр консалтинг (ІАК), Лейбніц-Інституту аграрного розвитку в країнах з перехідною економікою (ІАМО) та ТОВ АФЦ Агрікалчер енд Файненс Консалтантс. Реципієнтом проєкту виступає Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України «Дорада». При реалізації важливих заходів для розвитку ринку землі, використання державних земельних площ та приватизації АПД працює у кооперації з ТОВ з управління та реалізації земель (BVVG). Бенефіціаром проєкту виступає Міністерство аграрної політики та продовольства України.

Проєкт має підтримувати Україну в питаннях розвитку сталого сільського господарства, ефективної переробної промисловості та підвищення міжнародної конкурентоспроможності відповідно до принципів ринкової та регуляторної політик та з урахуванням потенціалу розвитку, який виникає в рамках Угоди про Асоціацією між ЄС та Україною. З цією метою Проєкт має надавати інформацію про німецький, зокрема, східнонімецький, а також міжнародний, європейський досвід з розробки рамкових аграрно-політичних умов, а також з організації відповідних аграрно-політичних установ.

www.apd-ukraine.de

Автор

Олег Прокопенко

Дисклеймер

Це дослідження публікується за відповідальності Німецько-українського агрополітичного діалогу (АПД). Будь-які точки зору та результати, висновки, пропозиції чи рекомендації в дослідженні належать авторам і не обов'язково збігаються з думкою АПД.

© 2022 Німецько-український агрополітичний діалог
Всі права захищено.

ЗМІСТ

1. Поточна ситуація у сфері статистики сільського господарства в Україні.....	4
<i>1.1. Нормативно-правова основа статистики сільського господарства</i>	<i>4</i>
<i>1.2. Поточна ситуація в статистиці сільського господарства</i>	<i>5</i>
<i>1.3. Поточні проблеми статистики сільського господарства.....</i>	<i>7</i>
2. Відповідність національної статистики сільського господарства європейським стандартам	8
<i>2.1. Відповідність статистики сільського господарства європейським регламентам</i>	<i>8</i>
<i>2.2. Потенціал розвитку мережі FADN</i>	<i>12</i>
3. Висновки та рекомендації	13

1. ПОТОЧНА СИТУАЦІЯ У СФЕРІ СТАТИСТИКИ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ

1.1. Нормативно-правова основа статистики сільського господарства

Базовою законодавчою основою статистичної діяльності в Україні є:

- Закони України:
 - «Про державну статистику», який діє до кінця 2022 року. Замість нього з 1 січня набуває чинності Закон України «Про офіційну статистику» від 16 серпня 2022 року № 2524-IX, в основу якого покладено норми типового європейського закону про статистичну діяльність. Цей Закон визначає правові та організаційні засади функціонування національної статистичної системи, компетенцію та повноваження органів державної статистики, регулює правові відносини у сфері офіційної статистики з метою забезпечення держави і суспільства неупередженою та об'єктивною офіційною державною статистичною інформацією щодо економічної, соціальної, демографічної, екологічної, культурної та інших сфер життя суспільства в Україні та її регіонах;
 - «Про сільськогосподарський перепис» від 17 вересня 1992 року № 2614-XII, який визначає правові, організаційні та економічні основи підготовки і проведення сільськогосподарського перепису, оброблення, узагальнення, поширення та використання його результатів, а також регулює відносини суб'єктів сільськогосподарського перепису, визначає їх права, обов'язки та відповідальність, установлює гарантії держави щодо захисту конфіденційної інформації, отриманої у процесі проведення сільськогосподарського перепису;
- акти Кабінету Міністрів України, якими затверджуються:
 - План державних статистичних спостережень на рік. Він містить перелік державних статистичних спостережень, які мають провести органи державної статистики за календарний рік, перелік показників та їх розрізи, статистичних публікацій, які повинні бути поширені, та строки цих публікацій;
 - Програма розвитку державної статистики до 2023 року, якою визначаються заходи з реформування статистичної діяльності на 5 років. Наразі готується наступна Програма розвитку офіційної статистики до 2028 року;
 - Положення про Державну службу статистики;
- накази Державної служби статистики, якими затверджуються:
 - Принципи діяльності органів державної статистики України;
 - Регламент Державної служби статистики;
 - методологічні положення державних статистичних спостережень, в яких визначається методологія проведення статистичного спостереження, описується перелік вхідних і вихідних показників, їх розрізи, джерела статистичної інформації, правила формування генеральної сукупності одиниць і сукупності одиниць, що вивчається, статистичні методи обробки і аналізу даних статистичного спостереження та інші методологічні аспекти та правила проведення статистичних спостережень;

- інструментарій статистичних спостережень (бланки, інструкції, роз'яснення);
- методики проведення розрахунків статистичних показників, здійснення вибірок тощо;
- статистичні номенклатури і переліки;
- міжнародні статистичні стандарти і директиви.

1.2. Поточна ситуація в статистиці сільського господарства

Наразі в Україні за статистику сільського господарства відповідає Державна служба статистики. Крім того, міністерствами і відомствами збираються адміністративні дані. Наприклад, Міністерство аграрної політики збирає оперативну інформацію про хід посіву і збирання врожаю, показники щодо кількісного обліку земель формуються Державним агентством з питань геодезії, картографії та кадастру.

Державна служба статистики проводить 15 спеціалізованих статистичних спостережень з питань сільського господарства: щодо площ, валових зборів сільськогосподарських культур, у т.ч. на меліорованих землях (в залежності від показників і переліку культур - щомісячно, щорічно), використання добрив і пестицидів (щорічно), виробництва продукції тваринництва, кількості сільськогосподарських тварин (в залежності від показників і переліку видів тварин і продукції - щомісячно, щорічно), надходження винограду на перероблення на виноматеріали (щорічно), надходження на переробні підприємства сільськогосподарських тварин, молока (щоквартально), зернових і олійних культур (щомісячно), запасів зернових і олійних культур, обсягів і середніх цін продажу сільськогосподарської продукції її виробниками (щомісячно), цін на продукцію, що використовується у процесі сільськогосподарського виробництва (щорічно), наявності сільськогосподарської техніки (раз на п'ять років), витрат та ефективності виробництва сільськогосподарської продукції (щорічно), обсягів та індексів продукції сільського господарства у постійних цінах (щомісячно, щорічно), економічних рахунків сільського господарства та балансів основних продуктів рослинництва і тваринництва (щорічно).

Під час цих статистичних спостережень використовуються 18 форм звітності, за якими респонденти подають органам державної статистики інформацію із перелічених вище питань. Слід зазначити, що це далеко не весь перелік питань, щодо яких сільськогосподарські товаровиробники подають інформацію органам державної статистики. Адже ще існують статистичні спостереження, до яких залучаються респонденти, незалежно від їхньої економічної діяльності. Зокрема, це обстеження зі статистики праці, інвестицій, основних засобів, енергетики, транспорту, будівництва, структурної статистики підприємств тощо. Крім того, сільськогосподарські підприємства подають також фінансову звітність, яка надходить органам державної статистики.

Практично всі основні показники статистики сільського господарства охоплюють як сільськогосподарські підприємства, яких у Реєстрі статистичних одиниць налічується

близько 71,5 тисячі та якими виробляється 68% валової продукції сільського господарства, так і домогосподарства, яких налічується близько 5 млн. у сільській місцевості (32% продукції).

Підприємства, в залежності від відповідності встановленим у методологічних положеннях критеріям (їхнього розміру), щомісячно та щорічно подають органам державної статистики звіти за встановленою формою. Домогосподарства у сільській місцевості на вибірковій основі (близько 0,5%) щомісячно обстежуються стосовно їхньої сільськогосподарської діяльності.

Всі державні статистичні спостереження здійснюються згідно з затвердженими методологічними та методичними документами, які оприлюднюються на офіційному вебсайті Держстату:

http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/menu/menu_/2ed_sg_lg_rg.htm .

Перелік показників, роз'яснення респондентам щодо їхнього заповнення, перелік респондентів формуються та затверджуються на державному рівні. Респонденти надають інформацію переважно в електронному виді. У 2022 році від 72 до 98% респондентів подали статистичні звіти з питань сільського господарства в електронному виді. Слід зазначити, що, починаючи з 1 січня 2023 року, відповідно до Закону України «Про офіційну статистику» респонденти зобов'язані подавати статистичну інформацію лише в електронному виді.

У процесі введення та оброблення даних здійснюється логічний і арифметичний контроль якості первинної інформації. За потреби, дані коригуються за участі респондентів, уточнюються ретроспективні дані.

Всі результати статистичних спостережень (українською та англійською мовами) розміщуються на офіційному вебсайті Держстату в затверджені планом державних статистичних спостережень терміни:

http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/cg.htm

<http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/sg/sgo.html>

http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ7_u.htm .

Крім того, найбільш важлива статистична інформація публікується у форматі відкритих даних та в мобільному додатку «Статистика в смартфоні».

При проведенні державних статистичних спостережень з питань сільського господарства використовуються Номенклатура продукції сільського господарства, яка забезпечує зіставлення із категоріями СРА, вер. 2.1 (2015) та враховує переліки продукції сільського господарства, визначені Регламентами ЄС № 543/2009 (зі змінами), № 1337/2011, № 1165/2008, № 2018/1091, № 96/16/ЄС, Програмою всесвітнього сільськогосподарського перепису ФАО ООН.

У рамках статистичних спостережень забезпечується конфіденційність первинних статистичних даних, наданих респондентами. Готуються та поширюються на вебсайті Держстату звіти з якості статистичних спостережень:

1.3. Поточні проблеми статистики сільського господарства

Поточні проблеми статистичного обліку в Україні зумовлені військовою агресією російської федерації проти України.

Передусім, відсутні можливості отримання статистичної інформації по тимчасово окупованій агресором території та здійснення об'єктивної оцінки статистичних показників.

Згідно з пунктом 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни" фізичні особи, фізичні особи-підприємці, юридичні особи під час воєнного стану або стану війни та протягом трьох місяців після його припинення мають право не подавати статистичну та фінансову звітність. Частина респондентів (близько 20% в залежності від форми звітності) скористалася цим правом і не подала форми державних статистичних спостережень як за 2021 рік (ті, дата подання яких була встановлена на 28 лютого), так і протягом 2022 року.

Крім того, під час обробки отриманих звітів виявлялися деякі неузгодженості в первинних даних, які наразі не можуть бути виправлені через неможливість зв'язатися з респондентами, передусім із тими, що перебувають на тимчасово окупованих територіях. У зв'язку із зазначеним, статистична інформація, як правило, не оприлюднюється на офіційному вебсайті Держстату.

Органи державної статистики поновлять оприлюднення статистичної інформації після завершення встановленого Законом України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни" терміну для подання статистичної та фінансової звітності.

Відповідне оголошення для користувачів оприлюднюється на офіційному вебсайті Держстату.

В Україні у зв'язку з дією воєнного стану призупинено проведення вибіркового обстеження сільськогосподарської діяльності домогосподарств. Через відсутність результатів обстеження домогосподарств про їхню сільськогосподарську діяльність у поточному році для розрахунків використовується інформаційна база за попередні роки.

Водночас, для найбільш важливих статистичних показників, визначених у відповідних методологічних положеннях, здійснюється їх оцінка з урахуванням особливостей проведення державних статистичних спостережень в умовах правового режиму воєнного стану в Україні. Здійснені оцінки статистичних показників надаються лише на запити органів державної влади, не публікуються у відкритому доступі для всіх користувачів на офіційному вебсайті Держстату та можуть бути уточнені з урахуванням надходження нової інформації від респондентів.

2. ВІДПОВІДНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТАТИСТИКИ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СТАНДАРТАМ

2.1. Відповідність статистики сільського господарства європейським регламентам

Необхідність приведення української статистики загалом і статистики сільського господарства зокрема, передбачена Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (Розділ V, Глава 5 Статистика, Стаття 355).

Зокрема, ця стаття Угоди передбачає, що національна статистична система має ґрунтуватися на фундаментальних принципах ООН щодо офіційної статистики з урахуванням *acquis* ЄС у сфері статистики (Збірник статистичних вимог), зокрема Кодексу норм європейської статистики, з метою гармонізації національної статистичної системи з європейськими нормами та стандартами.

Збірник статистичних вимог є інструментом для виробників офіційної статистики, який вміщує перелік європейських стандартів і регламентів з усіх сфер статистики, у тому числі статистики сільського господарства (розділ 3.1. Статистика сільського, лісового та рибного господарства).

Загалом понад 60% показників статистики сільського господарства (а без урахування показників сільськогосподарського перепису – понад 80%) за методологією формування, розрізами, періодичністю та термінами поширення повністю або частково відповідають європейським регламентам, зазначеним у Збірнику статистичних вимог ЄС 2021 року.

При здійсненні оцінки ступеню відповідності показників використовувалися такі нормативні акти, зазначені в Збірнику статистичних вимог:

- Crop statistics

Regulation (EC) No 543/2009 of the European Parliament and of the Council of 18 June 2009 concerning crop statistics and repealing Council Regulations (EEC) No 837/90 and (EEC) No 959/93;

Commission Delegated Regulation (EU) 2015/1557 of 13 July 2015 amending Regulation (EC) No 543/2009 of the European Parliament and of the Council of concerning crop statistics;

Regulation (EU) No 1337/2011 of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 concerning European statistics on permanent crops;

- Livestock, meat and egg statistics

Regulation (EC) No 1165/2008 of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 concerning livestock and meat statistics;

Commission Regulation (EC) No 617/2008 of 27 June 2008 laying down detailed rules for implementing Regulation (EC) No 1237/2007 as regarding marketing standards for eggs for hatching and farmyard poultry chicks;

CPSA agreement on monthly estimates of slaughtering carried other than in slaughterhouses, renewed on an annual basis;

ESS agreement on statistics on eggs for consumption.

- Milk and milk products statistics

Council Directive No 96/16/EC of 19 March 1996, statistical surveys of milk and milk products;

Commission Decision No 97/80/EC of 18 December 1996, implementation of Council Directive No 96/16 on statistical surveys of milk and milk products;

European Parliament and Council Directive No 2003/107/EC of 5 December 2003, amending Council Directive 96/16/EC on statistical surveys of milk and milk products;

Commission Decision No 2005/288/EC of 18 March 2005, amending Decision 97/80/EC on provisions for the implementation of Council Directive 96/16/EC on statistical surveys of milk and milk products;

Commission Decision No 2011/142/EU of 3 March 2011, amending Decision 97/80/EC laying down provisions for the implementation of Council Directive 96/16/EC on statistical surveys of milk and milk products;

- Integrated farm statistics

Regulation (EU) 2018/1091 of the European Parliament and of the Council of 18 July 2018 on integrated farm statistics;

Commission Implementing Regulation (EU) 2015/220 of 3 February 2015 laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 1217/2009 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European;

- Agricultural Accounts and Prices

European Parliament and Council Regulation (EC) No 138/2004 of 05 December 2003, on the economic accounts for agriculture in the Community;

- 3.1.4. Organic production and farming

Council Regulation (EC) No 834/2007 of 28 June 2007, on organic production and labelling of organic products.

- 3.1.5. Agro-environmental indicators

Regulation (EC) No 1185/2009 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 concerning statistics on pesticides

- Статистика рослинництва.

Практично по всіх показниках статистики рослинництва методологія формування, розрізи, періодичність і терміни поширення статистичних показників в Україні відповідають стандартам ЄС.

При цьому в Україні відрізняється періодичність збирання інформації по деяких культурах за рахунок того, що в ЄС вона варіює в залежності від культури, а в Україні для всіх культур вона уніфікована. Крім того, в Україні інформація про площу збирання овочів та обсяг їх виробництва за видами овочевих культур наявна лише у цілому за рік (в ЄС – протягом року).

В частині площі багаторічних культур в Україні відсутні дані про площі за подальшим використанням (у свіжому виді, для переробки), а також про площі винограду за походженням вина. Остання інформація, на нашу думку, може бути отримана за адміністративними даними Єдиного реєстру виноградників, виноградарських насаджень після його запровадження.

Що стосується обсягу виробництва багаторічних культур, то в Україні відсутні дані щодо деталізації цього показника за подальшим використанням (у свіжому виді, для переробки), щодо виробництва винограду за походженням вина (можливо, цю інформацію можна бути отримати за адміністративними даними Єдиного реєстру виноградників, виноградарських насаджень після його запровадження).

- Статистика тваринництва.

Практично по всіх показниках статистики тваринництва методологія формування, розрізи та терміни поширення статистичних показників в Україні відповідають стандартам ЄС.

В Україні дані про основні види тварин збираються щомісячно, про неосновні – раз на рік, у той час як у ЄС збір інформації по кожному виду тварин здійснюється з різною періодичністю.

Окремі показники, які відсутні в ДСС по тваринництву, можуть бути розраховані на основі даних з інших ДСС.

Показники інкубації яєць, які наразі в Україні ще не збираються, будуть повністю імplementовані, починаючи із звіту за 2023 рік. Зокрема, для повної імplementації Регламенту Комісії (ЄС) № 617/2008 підготовлено проєкт бланку та роз'яснень до нього, в яких ураховані показники щодо кількості інкубаційних яєць та вилуплених курчат (за видами птиці, категоріями (батьківське пробатьківське стадо), типами (м'ясні, яєчні, м'ясо-яєчні)), а також структури інкубаційних станцій (за видами птиці).

Водночас, в Україні не збираються деякі показники статистики надходження молока на переробку, зокрема, про кількість, білковість і жирність зібраних вершків з коров'ячого молока, виробництво окремих видів молокопродуктів із свіжого молока, яке надійшло на переробку.

- Екологічно чисте виробництво та фермерство.

Із передбачених регламентом ЄС статистичних показників щодо органічного сільськогосподарського виробництва в Україні є лише адміністративні дані Держпродспоживслужби про кількість операторів ринку органічної продукції. Наразі в Україні не збирається інформація щодо площі угідь, на якій застосовуються методи органічного сільськогосподарського виробництва, площі угідь, що перебуває в процесі переходу на методи органічного сільськогосподарського виробництва, кількість сертифікованих органічних тварин (такі дані, включаючи по домогосподарствах, можуть бути отримані під час проведення сільськогосподарського перепису), а також щодо обсягу виробництва сільськогосподарських культур з площі, на якій застосовуються методи органічного сільськогосподарського виробництва, обсягу виробництва продукції тваринництва із сертифікованих органічних тварин.

- Агроекологічні показники

Методологія формування та розрізи показників, що формуються органами державної статистики України, частково відповідають стандартам ЄС, а періодичність їх формування і терміни їх поширення – повністю відповідають.

Водночас, в Україні відсутній показник щодо кількості кожної діючої речовини, що міститься в пестициді, розміщеному на ринку. Крім того, потребує актуалізації перелік діючих речовин відповідно до регламента ЄС.

- Сільськогосподарські рахунки та ціни

По всіх показниках методологія формування економічних рахунків, розрізи та терміни їх поширення відповідають стандартам ЄС.

Практично всі показники статистики цін у сільському господарстві відповідають регламентам ЄС. Потребує розширення інформація про ціни на матеріально-технічні ресурси, необхідні для сільськогосподарського виробництва, придбані домогосподарствами.

- Інтегрована статистика аграрних господарства

Структурні (інтегровані) обстеження сільського господарства відповідно до стандарту ЄС, як і загальний сільськогосподарський перепис в Україні не проводилися, а тому немає інформації про кількість та структуру agricultural holdings. Водночас, окремі показники структури аграрних господарств, передусім сільськогосподарських підприємств, формуються в інших статистичних спостереженнях (наприклад, про чисельність поголів'я сільськогосподарських тварин, посівні площі сільськогосподарських культур, внесення добрив і пестицидів тощо).

З метою імплементації Регламенту (ЄС) 2018/1091 Європейського Парламенту та Ради від 18 липня 2018 року про інтегровану статистику фермерських господарств і про скасування Регламенту (ЄС) 1166/2008 та Регламенту (ЄС) 1337/2011, який установлює уніфіковані умови для формування статистики щодо

сільськогосподарських (аграрних) господарств і передбачає інтеграцію інформації про структуру сільськогосподарських (аграрних) господарств із даними про методи виробництва, заходи з розвитку сільських територій, агроекологічні аспекти та з іншою пов'язаною інформацією, а також виконавчих регламентів Комісії (ЄС) 2018/1874 від 29 листопада 2018 року та 2021/2286 від 16 грудня 2021 року про перелік та опис даних, які необхідно надати Євростату, Держстат підготував Методологічні положення державного статистичного спостереження "Інтегрована статистика сільськогосподарських (аграрних) господарств". Цей документ ляже в основу подальшої підготовки до запровадження в Україні обстеження структури сільського господарства.

Можливість та необхідність проведення сільськогосподарського перепису в Україні визначається Законом України «Про сільськогосподарський перепис». Наразі строк проведення сільськогосподарського перепису ще не визначено. Передбачалося, що він буде проведений через два роки після перепису населення, який було заплановано на 2023 рік, але, очевидно, буде перенесено на більш пізній термін.

При визначенні терміну проведення сільськогосподарського перепису необхідно буде враховувати післявоєнну ситуацію в країні в цілому та в сільському господарстві зокрема, адже в умовах суттєвих структурних змін у сільському господарстві проведення сільськогосподарського перепису не є доцільним.

2.2. Потенціал розвитку мережі FADN

Безпосередньо мережа господарств для збору від них бухгалтерських даних про доходи та витрати (FADN) в Україні не створена. Наразі органи державної статистики під час проведення державних статистичних спостережень та в межах фінансової звітності збирають лише основні бухгалтерські дані про доходи, витрати та господарську діяльність сільськогосподарських підприємств.

Слід наголосити, що показники про витрати і доходи сільськогосподарських підприємств частково відповідають показникам, що збираються в межах FADN відповідно до виконавчого Регламенту Комісії (ЄС) № 2015/220 від 3 лютого 2015 року (зі змінами), в частині методології формування окремих статистичних показників та їх розрізів, оскільки:

- у межах ДСС інформація формується лише для підприємств, що здійснюють сільськогосподарську діяльність, а щодо домогосподарств, які також є аграрними господарствами (agricultural holding), така інформація не збирається та не формується;
- в деяких показниках відрізняється наповнення та редакція витрат, оскільки є різниця в підходах бухгалтерського обліку витрат.
- Зокрема, в межах державних статистичних спостережень збирається інформація про доходи, отримані підприємствами як від усіх видів діяльності, так і від сільського господарства, у тому числі від конкретних видів продукції рослинництва і тваринництва, а також про витрати (загалом по підприємству,

на сільськогосподарське виробництво, у тому числі по статтях витрат, і по статтях витрат на виробництво основних видів продукції рослинництва і тваринництва), про ціни на продукцію, продану та куплену сільськогосподарськими підприємствами.

На нашу думку, для повноцінної імплементації виконавчого Регламенту Комісії (ЄС) № 2015/220 від 3 лютого 2015 року (зі змінами) та Регламенту Ради (ЄС) № 1217/2009 від 30 листопада 2009 року (з доповненнями) щодо оцінки доходів сільськогосподарських аграрних господарств (agricultural holding) або вивчення їх господарської діяльності в Україні необхідно створити відповідну мережу для збору бухгалтерських даних.

При цьому, вважаємо за доцільне надати Мінагрополітики (або організації у сфері його управління) повноваження щодо створення та ведення такої мережі господарств, регулювання її існування, збирання, обробки та аналізу даних. Це дасть можливість Мінагрополітики використовувати отриману інформацію для формування та реалізації політики державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників. Адже у випадку збору такої інформації органами державної статистики, зацікавлені користувачі не зможуть отримати інформацію по конкретному респонденту через необхідність забезпечення органами державної статистики конфіденційності первинних даних.

3. ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Основними напрямками подальшого удосконалення та покращання статистики сільського господарства в Україні на сьогодні є:

- 1) імплементація в національну статистичну практику європейських регламентів і стандартів у сфері статистики сільського господарства шляхом перегляду переліку статистичних показників, методології їх отримання та формування;
- 2) зменшення звітного навантаження на респондентів, у тому числі шляхом розширення використання адміністративних даних, реєстрів, передусім Державного аграрного реєстру, який ведеться Мінагрополітики;
- 3) запровадження обстеження структури аграрних господарств відповідно до Регламенту (ЄС) 2018/1091 Європейського Парламенту та Ради від 18 липня 2018 року про інтегровану статистику фермерських господарств; введення в українську статистику такої статистичної одиниці як agricultural holding; проведення в перспективі першого загального сільськогосподарського перепису;
- 4) запровадження новітніх підходів отримання об'єктивної інформації у сфері сільського господарства, наприклад використання методів дистанційного зондування землі, супутникових знімків для визначення площ посівів сільськогосподарських культур, структури використання землі;
- 5) розширення можливостей користувачів отримувати якісну, актуальну та об'єктивну статистичну інформацію в доступній і зручній для використання формі, у тому числі мікроданих з питань сільського господарства;

- 6) оновлення нормативно-правового забезпечення проведення статистичних спостережень: методологічних положень статистичних спостережень, методик проведення розрахунків чи формування показників, статистичного інструментарію (форм звітності, роз'яснень щодо їх заповнення) тощо, у тому числі з метою приведення нормативно-правових актів у відповідність до нового Закону України «Про офіційну статистику», який набуває чинності з 1 січня 2023 року, та прийняття Держстатом та іншими органами виконавчої влади нових актів, необхідних для реалізації цього закону на практиці;
- 7) запровадження в Україні (за умови підтримки Мінагрополітики) передбаченої європейськими регламентами мережі аграрних господарств (як юридичних осіб, так і домогосподарств-виробників продукції сільського господарства) для збору від них бухгалтерських даних про доходи та витрати (FADN) у виробництві сільськогосподарської продукції.